gajmarket.com.ir خرید آنلاین در

درس ۸: رضاخان، تثبیت قدرت

پرسش‌های متن	پاسخ‌ها
۱. عمر دولت سیدضیاءالدین طباطبایی چقدر بود؟ او پس از برکناری از قدرت به کجا رفت؟	سه ماه - با حمایت انگلستان از کشور خارج شد و به فلسطین رفت که تحت قیمومت انگلیس بود.
۲. دولت‌های ناپایداری که بعد از کودتای ۱۲۹۹ روی کار آمدند، کدام‌اند؟ در این دولت‌ها، پست وزارت جنگ با چه کسی بود؟	کابینه‌های سیدضیاءالدین طباطبایی، قوام‌السلطنه، مشیرالدوله و مستوفی‌الممالک - رضاخان (سردار سپه)
۳. طرح استیضاح رضاخان (وزیر جنگ) در مجلس، چرا و به رهبری چه کسی مطرح شد؟ واکنش رضاخان چه بود؟	اقدام‌های خودسرانه و خشونت‌آمیز رضاخان در دوران تصدی وزارت جنگ، منجر به طرح استیضاح او در مجلس، به رهبری آیت‌الله مدرس شد. رضاخان، با طرح شایعهٔ استعفای خود و صحنه‌سازی، طرفدارانش را علیه مجلس تحریک کرد و مخالفان را مورد ضرب و شتم و ارعاب قرار داد.
۴. حامیان رضاخان در مجلس استیضاح او چه کسانی بودند؟	تیمورتاش، داور، تقی‌زاده و تدیّن (از نمایندگان تجدّدطلب مجلس) و سلیمان‌میرزا (از اولین پایه‌گذاران جریان کمونیستی ایران) و محمدعلی فروغی (از فراماسونرهای شناخته‌شده)
۵. رضاخان چگونه نخست‌وزیر شد؟	رضاخان با تبلیغ‌های گسترده، دسیسه‌چینی و دستاویز قرار دادن ناامنی در کشور، خواهان قدرت و اختیارات بیشتری شد. سرانجام نیز، با وجود مخالفت‌ها، نه تنها موفق به تثبیت موقعیتش شد، بلکه احمدشاه و مجلس را ناچار به انتخاب خود به نخست‌وزیری کرد.
۶. تلاش برای برقراری نظام جمهوری در ایران، پس از تشکیل مجلس پنجم، با اتحاد کدام احزاب آغاز شد؟	حزب «تجدّد» به رهبری داور، تیمورتاش و تدیّن و حزب «سوسیالیست» به رهبری سلیمان‌میرزا اسکندری
۷. رهبری مخالفان طرح جمهوری رضاخانی در مجلس پنجم با چه کسی بود؟ سرانجام طرح چه شد؟	آیت‌الله مدرس - سرانجام، مخالفت نمایندگان اقلیت مجلس، علما و مردم با طرح جمهوری رضاخانی، آن را با شکست مواجه ساخت.

@ziibooks
قبل از استفاده حتما در کانال ما عضو شوید

خرید آنلاین در gajmarket.com

۸. مجلس شورای ملی در چه تاریخی ماده واحده‌ای مبنی بر خلع سلسلهٔ قاجار و واگذاری نیابت موقت سلطنت به رضاخان را تصویب کرد؟	روز نهم آبان ۱۳۰۴
۹. سلطنت دائمی ایران چگونه به رضاخان واگذار شد؟	در آذرماه ۱۳۰۴ ش. مجلس مؤسسان با تغییر چهار اصل از اصول متمم قانون اساسی، سلطنت دائمی ایران را به رضاخان و «اعقاب ذکور» او واگذار کرد.
۱۰. اولین نخست‌وزیر دوران سلطنت رضاشاه، چه کسی بود و نخستین اقدام او چه بود؟	محمدعلی فروغی (ذکاءالملک) - برپایی آیین تاج‌گذاری و نشستن رضاشاه بر تخت قدرت بود.
۱۱. از جمله اقداماتی که نفوذ رضاخان را پیش از پادشاهی در میان مردم افزایش داد، چه بود؟	سرکوب شورش «شیخ خزعل» توسط رضاخان
۱۲. شیخ خزعل که بود و چرا انگلیسی‌ها دست از حمایت او کشیدند؟	شیخ خزعل از شیوخ عرب وابسته به انگلستان بود که منطقهٔ خوزستان را زیر سیطرهٔ خود درآورده بود. دولت انگلستان که در معادله‌های سیاسی جدید خود، خواهان افزایش قدرت رضاخان بود، به‌منظور جانب‌داری از او، دست از حمایت شیخ خزعل برداشت
۱۳. تسلیم شدن شیخ خزعل و قربانی شدن وی چه تصویری از رضاخان در افکار جامعه ایجاد کرد؟	تصویری قهرمانانه و حتی ضد انگلیسی

فکر کنید و پاسخ دهید

صفحهٔ ۸۴ کتاب درسی

به نظر شما چرا رضاخان و انگلیسی‌ها بیشتر به نیروهای نظامی و انتظامی متکی بودند؟

زیرا اقتصاد مردم و دولت ضعیف، فرهنگ آنها توأم با خرافات بود. تنها عامل قدرت‌نمایی رضاخان، شکست دادن گردنکشان و نمایش قدرت برای ثبات و امنیت داخلی، که مردم آرزوی آن را داشتند، نیروی نظامی بود.

پرسش‌های نمونه

صفحهٔ ۹۰ کتاب درسی

(۱) **رضاخان در مدتی که وزیر جنگ بود، چه اقداماتی انجام داد؟**

تسلط خود را بر ارتش تثبیت کرد، ژاندارمری را از «وزارت داخله» (وزارت کشور) به «وزارت جنگ» انتقال داد و بر نفوذ خود افزود.

(۲) **همزمان با دورهٔ نخست‌وزیری رضاخان، چه تحولی در ترکیه به وقوع پیوست؟ این واقعه چه تأثیری در ایران داشت؟**

مصطفی کمال پاشا (آتاتورک) با حمایت دولت انگلستان، در کشور عثمانی (ترکیه) به قدرت رسید. او نظام امپراتوری عثمانی را لغو و نظام «جمهوری» را تأسیس کرد. این واقعه، بهانهٔ مناسبی برای جایگزینی حکومت رضاخان به جای سلطنت قاجار بود.

خرید آنلاین در gajmarket.com

۳ انتخابات دورهٔ پنجم مجلس شورای ملّی چگونه برگزار شد و چه نتیجه‌ای داشت؟

رضاخان به‌سرعت و با اعمال نفوذ و تقلّب، انتخابات دورهٔ پنجم مجلس شورای ملّی را برگزار کرد و در پناه حزب‌ها و جریان‌های سیاسی طرفدار خود، توانست اکثریتی از نمایندگان موافق و طرفدار خود را روانهٔ مجلس کند. با وجود این، نمایندگانی چون آیت‌الله مدرس، مستوفی‌الممالک، دکتر مصدق، مشیرالدوله و مؤتمن‌الملک نیز که مورد توجه مردم بودند، به مجلس راه یافتند.

۴ شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مملکت، چه نقشی در فراهم کردن زمینه برای به قدرت رسیدن رضاخان داشت؟

۱- حوادث تلخ دوران مشروطه و انحراف آن از مسیر و اهداف اولیه، باعث سرخوردگی مردم و بسیاری از رهبران سیاسی و مذهبی ایران شده بود.

۲- بروز جنگ جهانی اول و مداخله‌های گستردهٔ بیگانگان در سرنوشت مردم ایران که با غارت منابع ملی، فقر اقتصادی، قحطی، گرسنگی و ناامنی‌های اجتماعی همراه بود، بر دامنهٔ این مصیبت‌ها افزود و استقلال ایران، با حضور قدرت‌های بیگانه در شمال و جنوب کشور، به شکلی فزاینده خدشه‌دار شده بود.

۳- بی‌کفایتی احمدشاه و دولتمردان و سرپیچی حاکمان محلی از فرمان حکومت مرکزی، موجب شیوع آشوب و از میان رفتن امنیت در جامعه شده بود. از این رو، در میان خواسته‌های مردم، «نیاز به امنیت» یکی از موارد اساسی و کاملاً محسوس به‌شمار می‌رفت.

۴- رضاخان که موفق به سرکوب چند شورش داخلی شده بود، رفته‌رفته به‌عنوان عامل برقرارکنندهٔ امنیت کشور شناخته شد.

۵- افزایش حمایت انگلستان و جانبداری جریان‌ها و حزب‌های سیاسی از او نیز این باور را در میان مردم به وجود آورد که جز رضاخان، هیچ‌کس قادر به برقراری امنیت و آرامش در ایران نیست.

۶- تبلیغات گستردهٔ گروهی از رهبران و حزب‌های سیاسی غرب‌گرا که با شعار تجدّد و ترقی‌خواهی، به تدریج در مجلس چهارم و پنجم قدرت را به دست گرفته بودند. آنها توسل به زور و اجبار را برای ایجاد تحول‌های اجتماعی لازم دانسته و آشکارا ندای «دیکتاتوری مُصلِح» سر می‌دادند.

@cipbooks
فیلم از تستهای کنکور حتما دیده شود
برای عضو شوید